MAASEUDUN TULEVAISUUS
Verkko: maaseuduntulevaisuus.fi
Facebook: facebook.fi/maaseuduntulevaisuus
Twitter: @maastul

PÄÄKIRJOITUS

Vatulointikori pitää saada tyhjenemään

Pääministeri Juha Sipilä (kesk.) toi hallitusneuvottelujen aikana poliittisen kieleen uuden termin vatuloida. Sipilän mukaan keskeneräiset ja lisäneuvotteluja vaativat asiat olivat vatulointikorissa.

Kotimaisten kielten keskuksen mukaan vatulointi tarkoittaa muun muassa hidasta, kömpelöä tai vaivalloista tekemistä.

Vatulointi kuvaa hyvin tämänhetkistä tilannetta työmarkkinajärjestöjen välisissä neuvotteluissa. Pääministeri Sipilän kolmaskaan, maanantaille asettama, takaraja ei tuottanut tulosta. Työmarkkinajärjestöt eivät päässeet yhteisymmärrykseen keinoista, joiden avulla Suomen kilpailukykyä parannettaisiin.

» Hallitus saa tehdä likaisen työn.

Sipilän asettamia takarajoja on pidetty hidassoutuisille työmarkkinaneuvottelijoille liian tiukkoina. Jonkinlainen aikataulu pitää kuitenkin olla, koska työmarkkinoilla ei perinteisestikään ole tapahtunut mitään ennen kuin viime hetkillä.

Vauhdittaakseen työmarkkinajärjestöjen päätöksentekoa hallitus esitteli vajaa kuukausi sitten oman keinovalikoimansa. Esitys sai tyrmäävän vastaanoton ammattiyhdistysliikkeeltä. Hallituksen katsottiin sekaantuneen työmarkkinoille pakkolainsäädännöllä. Kukaan ei muistanut mainita, että kaikki lainsäädäntö on tarkoitettu noudatettavaksi.

Huolimatta siitä, ettei sopimusta saatu aikaiseksi, neuvotteluyhteys työmarkkinajärjestöjen ja hallituksen välillä toimii. Hallitus luopui maanantaina aikeista leikata sunnuntai- ja ylityökorvauksia, koska toteutuessaan esitys kohtelisi kansalaisia epätasaarvoisesti. Leikkaukset kohdistetaan edellä mainittujen sijaan lomarahoihin.

Mielenkiintoiseksi lomarahojen leikkauksen tekee se, että aiemmin hallitus katsoi, ettei se voi niihin puuttua, koska ne perustuvat työehtosopimuksiin. Nyt hallitus aikoo tehdä lomarahat lakisääteisiksi. Tämän jälkeen niiden tasoa voi säädellä lailla.

Hallitus tuskin leikkaa lomarahoja ilman työmarkkinajärjestöjen hiljaista hyväksyntää. Järjestöt eivät kuitenkaan halunneet tehdä leikkausta itse, vaan ne jättivät likaisen työn hallituksen tehtäväksi.

Lomarahojen muuttaminen lakisääteisiksi sopii ay-väelle myös siksi, että muutoksen ansiosta lomarahaoikeuden piiriin tulee yli 200 000 uutta palkansaajaa.

Vaikka neuvotteluissa ei päästykään nyt sopimukseen, niitä jatketaan pääministerin toivomuksesta. Hallitus antaa kuitenkin tänään eduskunnalle tiedonannon kilpailukykypaketistaan.

Keskusjärjestöjohtajat eivät kuitenkaan usko, että hallituksen ”pakkolait” tulisivat koskaan voimaan. Lait eivät tulekaan voimaan, jos työmarkkinajärjestöt löytävät keskenään riittävät keinot kilpailukyvyn parantamiseksi.

Kilpailukyvyn parantamisella ja velkaantumisen hidastamisella on kiire. Hallituksen maanantaina julkistaman budjettiesityksen mukaan valtio ottaa ensi vuonna uutta velkaa viisi miljardia euroa, vaikka hallituksen päättämien leikkausten nettovaikutus on noin 800 miljoonaa euroa.

Valtiovarainministeriön (VM) maanantaina julkistaman talouskatsauksen mukaan Suomen talouskasvu jää lähivuosina verrokkimaita heikommaksi. Kuluvalle vuodelle ministeriö ennakoi 0,2 prosentin kasvua. Teollisuustuotannon arvioidaan olevan vuonna 2017 neljänneksen alempana kuin kymmenen vuotta sitten. Lisäksi työttömyys lisääntyy ja työttömyysjaksot pitenevät.

VM:n mukaan Suomen taloustilanne on vakava eikä velkasuhde ole lähivuosina taittumassa. Julkisen talouden velka suhteessa bruttokansantuotteeseen ylittää jo tänä vuonna EU:n kasvu- ja vakaussopimuksessa sovitun 60 prosentin ylärajan. Ensi vuonna velkasuhde on 64 prosenttia ja vuonna 2019 jo 66,6 prosenttia.

On ymmärrettävää, että ammattiyhdistysliikkeen on tuskallista luopua saavutetuista eduista. Vaikeitakin päätöksiä on tehtävä. Neuvotteluaikaa ei ole loputtomasti, vaan työmarkkinoiden vatulointikori on saatava nopeasti tyhjäksi.

VIERAILIJA

Suomen ei kannata sulkeutua

Suomi on ollut Euroopan Unioniin liittymisestään lähtien aktiivinen jäsenmaa, joka on etujoukossa edistänyt Euroopan yhdentymistä ja arvopohjaista yhteistyötä.

Yhdistyneissä kansakunnissa meitä arvostetaan kestävän kehityksen maana, joka hoitaa velvoitteensa. Nyt Sipilän hallitus on romuttamassa tätä pitkään rakennettua linjaa.

Hallituksen epäsolidaarinen linja pakolaiskriisin ratkaisemisessa, kehitysyhteistyöleikkaukset ja änkyröinti Kreikka-ratkaisussa ovat muuttamassa Suomen kansainvälistä viiteryhmää. Olemme liittymässä osaksi itäisen Euroopan konservatiivisia jarrumaita Pohjoismaiden ja muiden Länsi-Eurooppaan suuntautuvien maiden sijaan.

Viimeisimpänä kiilaa jäsenmaiden väliin on lyönyt suhtautuminen Lähi-idän pakolaiskriisiin. Länsi-Euroopan äänestäessä hädänalaisten turvapaikanhakijoiden solidaarisen jakamisen puolesta jäi Suomi yksin pidättäytymään EU:n ministerineuvostossa. Määräenemmistösäännön vuoksi tämä kuitenkin painoi äänestyksessä ei-äänten kanssa samassa vaa’assa, solidaarista ratkaisua vastaan. Suomi oli mukana estämässä päätöksen hyväksymistä.

Kun kyse on EU:n yhteisestä kyvystä ratkaista inhimillistä hätää ja kun lapsia hukkuu Välimereen, ei Suomen pitäisi joutua arpomaan puoltaan. Suomen tulee aina olla ihmisarvon puolella.

Kehitysyhteistyöhön tehtyjen leikkausten jälki näkyy Suomen arvostuksessa YK:ssa, kun lähes puolet rahoista leikataan. Esimerkiksi Pelastakaa Lapset -järjestön avustusta leikataan luvatusta 5,1 miljoonasta 2,2 miljoonalla eurolla. Tämä samaan aikaan kun avun tarve kasvaa ja moni muu maa lisää avustuksiaan.

YK:n monenkeskeisten järjestöjen avustuksista leikataan keskimäärin 60 prosenttia. Viimeisimpinä tietoon tuli YK:n ympäristöohjelman UNEP:n kautta se, että Suomi lopettaa kokonaan ohjelman perusrahoituksen. Ohjelman rahoitus on jo nyt alimitoitettu suhteessa kasvaviin ympäristö- ja ilmastokriiseihin.

» Suomen tulee aina olla ihmisarvon puolella.

Suomi on aina ollut YK:n ympäristötyön merkittävä tukija. Juuri viime viikolla hyväksyttiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteet. Niissä on uusia tavoitteita mm. ilmansaasteiden leikkaamisesta, uusiutuvasta energiasta ja puhtaan veden turvaamisesta. Joulukuussa Pariisissa on tarkoitus solmia ilmastosopimus, jossa maat sitoutuvat päästöjen vähentämiseen.

Hallituksen valitsema linja laskee maamme uskottavuutta ja heikentää ympäristöongelmien ratkaisemisen mahdollisuutta juuri kun sivistyneitä maita tarvitaan ilmastosopuun ja käytännön toimiin - enemmän kuin koskaan. Sipilän hallitus hylkää lapsemme ja tulevaisuutemme, koska sitä näyttää kiinnostavan vain, mitä ensi vuonna on viivan alla. Se on kova arvovalinta.

Hallitukselle voi esittää kysymykset: Onko sen Eurooppa-linjassa mitään arvoja vai onko EU-politiikka alistettu hallituksen sisäisille jännitteille? Onko hallitus leikkaamassa Suomen arvostusta tarkoituksella vai vain tietämättömyyttään?

Miksi kansainvälisyyttä korostava kokoomus ja pääministeripuolue keskusta hyväksyvät tämän?

Suomalaiset ovat tehneet pitkään työtä noustaksemme niiden joukkoon, jotka rakentavat reilumpaa maailmaa yhteisiä ratkaisuja etsien, positiivisena voimana paremman huomisen ja ihmisarvon puolesta.

Tästä muistutti myös EU:n komissaari Jyrki Katainen: Se joka rakentaa positiivisesti yhteisiä ratkaisuja, saa EU:ssa enemmän vaikutusvaltaa. Tämä oli myös oma kokemukseni ympäristöministerinä.

Rakentava ja positiivinen strategia tuottaa tuloksia. Sillä olemme saaneet arvostusta ja vaikutusvaltaa. Sitä ei kannata hukata.

VILLE NIINISTÖ
kansanedustaja
ja vihreiden
puheenjohtaja
ville.niinisto
@eduskunta.fi

RAHIKAINEN

LEHTIKATSAUS

Halpamyynti syö mielikuvaa

Klaus Hartikainen moittii MTK:n jäsenlehti **Mainion** pääkirjoituksessa S-ryhmän halpuutuskampanjaa.

”Huolestuttavinta on, että halpuuttamisesta ja omien halpatuotemerkkien lisäämisestä näyttää tulleen strategian ydin suomalaisen ruokakaupan markkinajohtajalle.

Vaikka kotimaisen ruuan markkinaosuus halpuuttamisen myötä nousisikin, hintakeskeinen kampanjointi heikentää kotimaisen elintarvikealan liikevaihtoa ja suomalaisen ruuan mielikuvaa sekä tekee laadukkaan tuotantomme brändäämisen entistä haastavammaksi.”

Julkisuuspeliä käydään sanoilla

Ex-päätoimittaja **Erkki Teikari** pohtii **Satakunnan Kansassa** keskustelua hallituksen talouskuripaketista.

”Ay-liike peittosi hallituksen julkisuuspelissä 4–2. Näin arvioi JSN:n puheenjohtaja Risto Uimonen mielenilmausviikosta.

Tietenkin peittosi. Ne kaksi pistettä tulivat pääministeri Juha Sipilän tv-puheesta, joka tosin muun muassa Ylen studioissa nuijittiin etu- ja jälkikäteen.

Eri mieltä voidaan olla vaikkapa ensimmäisen sairauspäivän palkkakarenssista, mutta ’matalapalkkaisten naisten sivaltamisella’ ei tosiaankaan aiota vientiä kohentaa, vaan vähentää julkisen talouden menoja.”

Hallitus yllätti sopuisuudella

Karjalaisen mielestä hallitus tekee oikein pitäessään työmarkkinajärjestöt mukana etsiessään keinoja kilpailukyvyn palauttamiseen.

”Hallitus antaa työmarkkinajärjestöille muutaman viikon lisäaikaa etsiä yhteistä ratkaisua, ja tähän neuvottelupöytään otetaan työelämän kiristysten lisäksi myös palkka-asiat.

Toinen yllätys tuli myöhemmin illalla, kun hallitus ilmoitti peruvansa sunnuntai- ja ylityökorvausten leikkaukset ja leikkaavansa niiden sijaan lomarahoja 30 prosentilla.

Hallitus antaa siis periksi erityisesti naisvaltaisilta aloilta sekä muun muassa poliiseilta saamalleen palautteelle. Se onkin siltä viisasta.”

Hesburger heräsi viimein

Hampurilaisketju Hesburger korosti takavuosina markkinoinnissaan kotimaisuutta. Viime kesänä tälle pitkään rakennetulle mielikuvalle kävi köpelösti, kun Maaseudun Tulevaisuus vertaili pikaruokaketjujen raaka-ainehankintoja – Hese tekikin ateriansa pääosin tuontitarpeista.

Suomen taloudelliseen tilanteeseen ketjun hankintapolitiikka sopi huonosti. Uutisia seurasi paine asiakkailta sekä sosiaalisessa mediassa. Perjantaina Hesburger kertoi vaihtavansa Saksan possun suomalaiseen (MT:n verkkolehti 25.9.). Päätös on viisas, ja siitä kannattaa muidenkin ottaa oppia. Yritysten kannalta voi olla mukavampi herätä ennen kuin on pakko.

MAASEUDUN TULEVAISUUS

Päätoimittaja: Mikael Pentikäinen
Toimituspäälliköt: Jussi Martikainen, Tiina Taipale
Julkaisija: Viestilehdet Oy
Jätä uutisvinkki: uutispaallikot@mt1.fi
Anna palautetta: toimitus@mt1.fi

Maaseudun Tulevaisuus on maa- ja metsätaloustuottajain äänenkannattaja. Se pitää maaseudun ja sen elinkeinojen puolta sekä huolehtii maaseudun henkisestä ja taloudellisesta hyvinvoinnista.

TOIMITTAJALTA

Henkisiä tuottavuusloikkia

Kävin viime viikolla tutustumassa Kaarinan kansalaisopiston matonkudontapajaan, jonne kokoontuu kerran viikossa naisia kutomaan räsymattoja.

Joku oli ensi kertaa ihmettelemässä loimia, kuteita, pirtoja ja sukkuloita. Monella oli kurssia takana vuosikymmen, mattoa kenties satoja metrejä.

Eräältä kutojalta kysyin, oliko hänellä jo paikka suunniteltuna mattopuille syntyvälle, vaivalla väkerretylle matolle. ”Kyllä on. Pistän sen sängyn alle rullalle, sinne minne edellisetkin matot ovat menneet”, nainen nauroi.

Niin, täällä ensisijainen tarkoitus ei ole valmistaa tehokkaasti tuotteita tarpeeseen, vaan kehittää taitoja ja pitää perinnettä elossa. Rouvien kädenjälkeä katsoessa päättelin, että myös kehittää uutta ja ruokkia luovuutta. Kuteet paukahtelivat mattoon niin napakkaan, että ymmärsin täällä valmistuvan tinkimätöntä laatua.

Vähintään yhtä tärkeää taisi olla yhdessä oleminen ja seurustelu. Opettaja vahvisti huomion: ryhmässä oli paljon toisistaan välittämistä. Ihan kuin entisajan ompeluseuroissa. Työn lomassa juodaan kahvia ja seurustellaan, kohdataan ja vaihdetaan kuulumisia.

Kansalaisopistot tarjoavat vuosittain yli kaksi miljoonaa opetustuntia noin 650 000 opiskelijalle. Suosituimpia ovat kädentaitoihin liittyvät kurssit, mutta myös musiikki, kielet, liikunta ja kuvataiteet vetävät opiskelijoita. Luulen, että nikkariverstaalla, japanin kurssilla, yövalokuvauksessa ja filosofisissa illoissa paneudutaan aiheeseen samalla intohimolla kuin mattopajallakin.

Tällaisen koulutuksen tuottavuutta laskiessa ei takuulla pystytä ottamaan huomioon sen synnyttämää henkistä pääomaa. Käytännön taitojen kehittämisen lisäksi kurssit ovat nimittäin tärkeitä kohtaamispaikkoja monelle eläkeläiselle, työttömälle ja yksinäiselle. Epäilen, että Suomen lähes 200 kansanopistossa ylletään sellaisiin henkisiin tuottavuusloikkiin, joista ei Suomen talouden kanssa tasapainoilevassa hallituksessa osata haaveilla.

Joillekin harrastuksena alkaneet kurssit saattavat yllättäen avata myös uusia polkuja työelämään. Sen tiedän varmuudella, sillä en itse kirjoittaisi tänä kirjoitusta ilman vuosia sitten aloittamaani työväenopiston kirjoituskurssia. (Siellä syntyneestä noin kymmenen naisen porukasta muuten jokainen on löytänyt itselleen kirjoittamisesta täysin uuden ammatin, hieman ehkä itselleenkin yllätyksenä.)

Kaarinan mattopajalla kaikkein parasta kuitenkin oli, että kudonnasta syntyvää hyvää fiilistä ja välittämistä levitettiin myös kurssin ulkopuolelle. Kun monella omat lattiat jo täyttyvät matoista, niitä on alettu kutoa hyväntahdon eleenä muille.

Päiväkotien ja koulujen vanhoista tekstiileistä saadaan kuteita, joista valmistuu mattoja päiväkodeille, vanhustentaloille ja omilleen muuttavien nuorten koteihin.

Kun kouluissa ja yliopistoissa puhuvat tulospaineet, opetussuunnitelmat ja tilastot valmistuneiden määristä, on arvokasta, että kansanopistoissa on vielä tilaa vapaalle ja luovalle sivistystyölle. Kun muualla keskitetään opiskelupaikkoja suuriin kaupunkeihin, kansalaisopistojen vahvuus on niiden levittäytyminen pieniinkin pitäjiin, joissa tehdään tärkeää kulttuurityötä, vahvistetaan yhteisöllisyyttä ja jopa kotoutetaan maahanmuuttajia.

AURA PILKAMA
aura.pilkama@mt1.fi